

Η Ροτόντα της Θεσσαλονίκης, ένα θαύμα της βυζαντινής αρχιτεκτονικής

Η Ροτόντα, λίγα μέτρα πιο πάνω από την Καμάρα, όπως αποκαλούν οι Θεσσαλονικείς την Αψίδα του Γαλέριου επί της οδού Εγνατίας, αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα τοπόσημα της πόλης.

Ένα επιβλητικό οικοδόμημα, στρογγυλό, εξού και η ονομασία «ροτόντα», ανάμεσα σε πολυκατοικίες, αλάνες, καφετέριες και παρκαρισμένα αυτοκίνητα, που για πάρα πολλά χρόνια οι ντόπιοι είχαν λίγο-πολύ ξεχάσει, ιδιαίτερα το εσωτερικό του, καθώς, μετά τον σεισμό του 1978 και τις ζημιές που προκλήθηκαν, παρέμενε για δεκαετίες κλειστό για την αποκατάστασή του και μονίμως καλυμμένο από σκαλωσιές. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα μνημείο τόσο εντυπωσιακό, αρχιτεκτονικά πανομοιότυπο με το Πάνθεον της Ρώμης, που αν μπορούσε κανείς να διαγράψει από το οπτικό του πεδίο οτιδήποτε μοντέρνο και ιδεατά το τοποθετούσε δίπλα σε άλλα, εξαιρετικά απομεινάρια της βυζαντινής Θεσσαλονίκης, θα έλεγε ότι αυτή η πόλη θα μπορούσε να αποτελεί μια ελληνική Φλωρεντία.

Κάτι τέτοιο δεν συνέβη κι έτσι αυτό το επιβλητικό και υπέροχο αρχιτεκτόνημα που χτίστηκε στις αρχές του 4ου αιώνα μ.Χ., δηλαδή λίγο μετά το 300, προδίδει το κλέος και την ιστορική του σημασία, αλλά παρέμενε παροπλισμένο και κάπως αποκομμένο από την κοινωνική ζωή της πόλης, παρόλο που είναι αδύνατον να μην το προσέξεις, αφού φαίνεται ακόμα και από την παραλία!

Με διάμετρο 24,50 μέτρα, ύψος περί τα 30 μέτρα και εσωτερικούς τοίχους πλάτους 6,5 μέτρων και μια σειρά μεγάλα και μικρότερα παράθυρα, εντυπωσιάζει όποιον την αντικρίζει.

Όλα αυτά τα χρόνια, από τον σεισμό, οπότε και έκλεισε, μέχρι τα τέλη του 2015,

άνοιγε κατά καιρούς για καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, όπως η Biennale του 1986, ή για συναυλίες, αλλά συχνά οι δράσεις των καλλιτεχνών ξεσπκωναν αντιδράσεις συντηρητικών κύκλων της Θεσσαλονίκης που ανέκαθεν κυριαρχούσαν. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή του ερμηνευτή της τζαζ Σάκη Παπαδημητρίου, που

Ανάμεσα σε πολυκατοικίες, αλάνες και καφετέριες, ξεπροβάλλει το Προστατευόμενο Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO με τη μεγάλη καλλιτεχνική αξία

κάποια στιγμή επιχειρήσαν να τον λιντσάρουν.

Μόνο πρόσφατα, το 2010, το Μουσείο Φωτογραφίας, με τη σύμφωνη γνώμη της Μητρόπολης –ένας νόμος του Βενιζέλου παραχωρεί το μνημείο 12 φορές τον χρόνο για κυριακάτικη λειτουργία– οργάνωσε μια μεγαλειώδη έκθεση στο πλαίσιο της PhotoBiennale με τίτλο «Από τον Βόσπορο στην Αδριατική». Να σημειώσουμε ότι για τους πιστούς αλλά και στη διεθνή βιβλιογραφία η Ροτόντα αναφέρεται ως Άγιος Γεώργιος, όνομα που πήρε από παρακείμενο εκκλησάκι το 1912.

Προβλήματα με την έκθεση φωτογραφίας δεν προέκυψαν και χιλιάδες κόσμου συνέρρευσε να την επισκεφθεί, αν και υπήρχαν σκαλωσιές. Μόλις τον Δεκέμβρη του 2015 παραδόθηκε απαλλαγμένη, επιτέλους, από αυτές και αποκατεστημένη πλήρως στο κοινό με μια πανηγυρική εκδήλωση, κατά την οποία μουσικά και χορωδιακά σύνολα ερμήνευσαν χριστουγεννιάτικες μελωδίες.

Προστατευόμενο Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από την UNESCO, έχει συμπεριληφθεί στα παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης, καθώς με την επικράτηση του χριστιανισμού ο Θεοδόσιος Α' τη μετέτρεψε σε ναό των Ασωμάτων Δυνάμεων ή Αρχαγγέλων.

Αυτός ήταν και ο λόγος που άνοιξαν κόγ-

